Dispozitivul hotărîrii pronunţat public la 08 aprilie 2024
Cererea de apel înregistrată la data de 03 mai 2024
Conform art. 236 alin. (6) CPC în cazurile prevăzute la alin.(5), completul de judecată va întocmi hotărîrea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunţării dispozitivului hotărîrii, după caz.

Dosarul nr. 2-16132/2023
Cererea nr. 2-23113266-12-2-07082023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

08 aprilie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Georgeta Grozav
Grefier Ana Ciobanu

Cu participarea:
Reclamantei – Botezatu Sorina, b/i ***** din 02 decembrie 2013,
R/reclamantei – avocat Valentina Hriplivaia, mandat ***** din 04 iulie 2023,
R/pîrîtului – Enachi Dinu, procura ***** din 15 iunie 2023,

examinînd în şedinţă de judecată publică cererea de chemare în judecată depusă de Botezatu Sorina către Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman" privind încasarea diferenţei de salariu, premiilor, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

a constatat:

La 03 august 2023 Botezatu Sorina a înaintat cerere de chemare în judecată către Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman" privind încasarea diferenţei de salariu, premiilor, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 27 ianuarie 2020 a înaintat cerere de chemare în judecată către Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de

Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” privind anularea ordinelor de sancționare și restabilirea în funcție. Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 noiembrie 2021 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată: s-a anulat ordinul ***** din 28 octombrie 2019 Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare medicului auditor în domeniului calității medicale Botezatu Sorina, precum și ordinul ***** din 14 ianuarie 2020 Cu privire la concedierea lui Botezatu Sorina, emise de Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman”, ca fiind contrare legii; s-a restabilit Botezatu Sorina în funcția deținută anterior concedierii – de medic auditor în domeniul calității medicale în cadrul Instituţiei Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman”; s-a încasat din contul Instituţiei Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” în beneficiul lui Botezatu Sorina a sumei de 140.823,98 lei, cu titlu de salariu pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă (perioada 14 ianuarie 2019 – 16 noiembrie 2021), suma de 546,98 lei cu titlu de penalitate pentru neplata în termen în ziua eliberării din funcție a salariului restant, suma de 10.000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4.000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Botezatu Sorina a menționat că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2022 au fost respinse apelurile declarate de Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” și Botezatu Sorina, cu menținerea hotărîrii instanței de judecată din 25 noiembrie 2021. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2022 s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Botezatu Sorina.

Reclamanta a susținut că fiind restabilită în funcția deținută anterior concedierii – de medic auditor în domeniul calității medicale în cadrul Instituţiei Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman”, s-a încasat de la Institutul Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” în beneficiul lui Botezatu Sorina suma de 140.823,98 lei, cu titlu de salariu pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă (perioada 14 ianuarie 2019 – 16 noiembrie 2021). Însă, stabilirea prejudiciului material pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă 14 ianuarie 2020 – 25 noiembrie 2021 nu a fost făcut recalcul pentru plata salariului de bază, reieșind din majorarea salariului de la 6.510 lei la 11.460 lei, la momentul restabilirii.

Botezatu Sorina a invocat salariul tarifar prin hotărîrea Guvernului nr. 837 din 06 iulie 2016 pentru aprobarea Regulamentului privind salarizarea angajaților din instituțiile medico – sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală la momentul concedierii constituia 6.510 lei. Prin hotărîrea

Guvernului nr. 22 din 22 ianuarie 2020 în vigoare din 01 aprilie 2020, s-a modificat Anexa nr. 1 (rubrica: categorii de angajați – alți medici – specialiști, farmaciști în instituții de nivel republican, municipal și regional cu o vechime de specialitate mai mare de 20 ani) la Regulamentul privind salarizarea angajaților din instituțiile medico – sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, salariul tarifar fiind majorat de la 6.510 lei la 7.160 lei. Ulterior, prin hotărîrea Guvernului nr. 557 din 31 iulie 2020, în vigoare din 01 septembrie 2020, s-a modificat Anexa nr. 1 (rubrica: categorii de angajați – alți medici – specialiști, farmaciști în instituții de nivel republican, municipal și regional cu o vechime de specialitate mai mare de 20 ani) la Regulamentul privind salarizarea angajaților din instituțiile medico – sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, salariul tarifar fiind majorat de la 7.160 lei la 9.310 lei. Prin hotărîrea Guvernului nr. 285 din 03 noiembrie 2021, în vigoare din 05 noiembrie 2021, s-a modificat Anexa nr. 1 (rubrica: categorii de angajați – alți medici – specialiști, farmaciști în instituții de nivel republican, municipal și regional cu o vechime de specialitate mai mare de 20 ani) la Regulamentul privind salarizarea angajaților din instituțiile medico – sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, salariul tarifar fiind majorat de la 9.310 lei la 11.460 lei.

Reclamanta a susținut că conform ordinului ***** din 18 iulie 2016 s-a aprobat Regulamentul cu privire la evaluarea și validarea indicatorilor de performanțe profesionale individuale în muncă pentru personalul medical din cadrul instituțiilor medico – sanitare, care prestează servicii de asistență medicală spitalicească și de ambulatoriu în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală la salariu lunar se adaugă plata cu caracter stimulator pentru îndeplinirea indicatorilor de performanță profesională individuală în muncă, care constituie 15% din salariu de bază a lucrătorului medical. Astfel, că difirența între salariu calculat pe perioada 01 august 2020 – 25 noiembrie 2021 și salariul încasat conform hotărîrii judecătorești din 25 noiembrie 2021, constituia suma de 67.144 lei.

Botezatu Sorina consideră că prin eliberarea nelegitimă din serviciu, a fost privată de posibilitatea de a munci și de a primi salariu, adaosuri la salariu, care urma să le primească, calculat conform Regulamentului privind salarizarea angajaților din instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală aprobat prin Hotărîrea de Guvern, precum și plata cu caracter stimulator pentru îndeplinirea indicatorilor de performanță profesională individuală de muncă, care constituie 15% din salariu de bază a lucrătorului medical.

Reclamanta a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea de la Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid

Gherman” suma de 67.144 lei, ce constituie difirența la salariu pentru perioada 01 august 2020 – 25 noiembrie 2021, de a obliga Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” să achite premiile pentru diferite sărbători pe perioada 14 ianuarie 2020 – 25 noiembrie 2021 și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul examinării cauzei reclamanta Botezatu Sorina a depus cerere privind completarea acțiunii, solicitînd încasarea și a prejudiciului moral în mărime 50.000 lei (f.d. 47-49).

Pîrîtul Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” a depus referință la cererea de chemare în judecată înaintată de Botezatu Sorina, apreciind-o ca fiind una neîntemeiată. În argumentarea poziției sale a indicat că, reclamanta Botezatu Sorina a înaintat cerere de chemare în judecată solicitînd încasarea în beneficiul său a plăților formate din salariu pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, prejudiciul moral și cheltuielile de judecată. Ulterior la solicitarea reclamantei instanța a admis cererea de concretizare a pretențiilor la data de 16 noiembrie 2021, deci ulterior datei de 05 noiembrie 2021 cînd intră în vigoare ultima modificare a Hotărîrii Guvernului nr. 837/2016 din acea perioadă. Astfel, instanța de judecată a emis hotărîrea în baza cererii înaintate de reclamantă, iar Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” a achitat încasările dispuse strict în conformitate cu prevederile hotărîrii. Drept totalizare a celor relatate, Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” și-a onorat integral obligațiunile financiare față de reclamantă.

Pârâtul a declarat că, Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” fiind o instituție publică non-profit, nu dispune de surse financiare suplimentare, fiind în continuă căutare a fondurilor suplimentare pentru realizarea proiectelor de modernizare a instituției, dotare cu utilaje și dispozitive medical. Multe din proiecte fiind realizate grație donațiilor/sponsorilor de bună credință, iar impunerea plății neplanificate ar pune instituția într-o situație de criză. Referitor la solicitarea încasării prejudiciului moral, la fel îl consideră neîntemeiat, deoarece pentru a invoca și a solicita repararea prejudiciului moral este necesar ca reclamanta să demonstreze prin ce se manifestă acest prejudiciu moral, precum și să justifice cuantumul pretenției înaintate prin prezentarea documentelor confirmative în acest sens, la fel fiind necesar de a motiva circumstanțele cauzei care justifică acordarea reparației solicitate, această motivare să nu fie una teoretică sau declarativă.

Audiind participanții la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce

guvernează speţa, judecătorul consideră necesar de a admite acţiunea parţial înaintată de Botezatu Sorina, reieşind din următoarele considerente.

Conform art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Potrivit 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Din materialele cauzei se constată că, la 27 ianuarie 2020 a înaintat cerere de chemare în judecată către Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman" privind anularea ordinelor de sancționare și restabilirea în funcție.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 noiembrie 2021 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată: s-a anulat ordinul ***** din 28 octombrie 2019 Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare medicului auditor în domeniului calității medicale Botezatu Sorina, precum și ordinul ***** din 14 ianuarie 2020 Cu privire la concedierea lui Botezatu Sorina, emise de Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman", ca fiind contrare legii; s-a restabilit Botezatu Sorina în funcția deținută anterior concedierii – de medic auditor în domeniul calității medicale în cadrul Instituţiei Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman"; s-a încasat din contul Instituţiei Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman" în beneficiul lui Botezatu Sorina a sumei de 140.823,98 lei, cu titlu de salariu pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă (perioada 14 ianuarie 2019 – 16 noiembrie 2021), suma de 546,98 lei cu titlu de penalitate pentru neplata în termen în ziua eliberării din funcție a salariului restant, suma de 10.000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4.000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică (f.d. 11 – 27).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2022 au fost respinse apelurile declarate de Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman" și Botezatu Sorina, cu menținerea hotărîrii instanței de judecată din 25 noiembrie 2021, fiind menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2022 s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Botezatu Sorina (f.d. 28-35).

La data de 06 decembrie 2021 prin dispoziția nr. 14-d a Instituţiei Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman", reclamanta Botezatu Sorina a fost restabilită în funcția deținută anterior de medic auditor

în domeniul calității medicale începînd cu data de 14 ianuarie 2020.

În pct. 2 al dispoziției s-a indicat că Serviciul evidență contabilă va achita un salariu mediu lunar în mărime de 6.401,09 lei cu reținerea impozitelor și contribuțiilor sociale obligatorii, pînă la data de 09 decembrie 2021. Pct. 3 s-a menționat că d-nei Botezatu Sorina medic auditor în domeniul calității medicale i se stabilește salariu de funcție în mărime de 11.460 lei, începînd cu data de 08 decembrie 2021 (f.d. 74).

Reieșind din faptul că Botezatu Sorina a fost restabilită în funcţia deţinută anterior concedierii – de medic auditor în domeniul calităţii medicale în cadrul Instituţiei Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman”, s-a încasat de la Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” în beneficiul lui Botezatu Sorina suma de 140.823,98 lei cu titlu de salariu pentru perioada absenţei forţate de la locul de muncă pentru perioada 14 ianuarie 2019 – 16 noiembrie 2021.

Însă, Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” la recalcularea salariului pentru absenţa forţată de la locul de muncă pentru perioada 14 ianuarie 2020 – 25 noiembrie 2021, nu a efectuat recalcul pentru plata salariului de bază reieşind din majorarea salariului de la 6.510 lei la 11.460 lei, la momentul restabilirii.

Conform art. 43 alin. (1) Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiţii echitabile şi satisfăcătoare de muncă, precum şi la protecţia împotriva şomajului.

Conform art. 9 Codul muncii, alin. (1) Salariatul are dreptul: b) la muncă, conform clauzelor contractului individual de muncă; d) la achitarea la timp şi integrală a salariului, în corespundere cu calificarea sa, cu complexitatea, cantitatea şi calitatea lucrului efectuat; d^1) la obţinerea, la solicitare, a informaţiilor cu privire la nivelurile de remunerare, defalcate în funcţie de sex pentru categoriile de salariaţi care prestează muncă egală sau muncă de valoare egală; f) la informarea deplină şi veridică, anterior angajării sau transferării într-o altă funcţie, privind condiţiile de activitate, în special privind condiţiile de retribuire a muncii, inclusiv salariul funcţiei sau cel tarifar, suplimentele, premiile şi ajutoarele materiale (în cazul în care acestea fac parte din sistemul de salarizare al unităţii), periodicitatea achitării plăţilor şi criteriile utilizate pentru stabilirea nivelurilor de salarizare; n) la repararea prejudiciului material şi a celui moral cauzat în legătură cu îndeplinirea obligaţiilor de muncă, în modul stabilit de prezentul cod şi de alte acte normative.

Potrivit art. 10 Codul Muncii, alin. (2) Angajatorul este obligat: a) să respecte legile şi alte acte normative, clauzele contractului colectiv de muncă şi ale convenţiilor colective; b) să respecte clauzele contractelor individuale de muncă; g) să asigure

remunerare egală pentru o muncă egală sau o muncă de valoare egală; h) să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă şi de contractele individuale de muncă; p) să repare prejudiciul material şi cel moral cauzat salariaţilor în legătură cu îndeplinirea obligaţiilor de muncă, în modul stabilit de prezentul cod şi de alte acte normative.

Astfel, instanța de judecată reține că reclamanta Botezatu Sorina s-a adresat prin cerere către pîrît Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman" cu solicitarea de ai oferi informaţie cu privire la salariu, adaosuri la salariu (indicatorii de performanţă), premii, etc, care urma să le primească din 28 octombrie 2019, data cînd a fost emis ordinul de aplicarea sancţiunii disciplinare, şi pînă la restabilirea la locul de muncă deţinut anterior concedierii (f.d. 41).

La data de 18 mai 2023 Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman" a oferit răspuns reclamantei, prin care a comunicat că Botezatu Sorina deţine informaţie referitor la salariu lunar, la fel ca toţi salariaţii instituţiei, unde sînt descifrate toate veniturile încasate conform ordinelor instituţiei, bază de calcul pentru serviciul contabil. Iar, Serviciul evidenţă contabilă nu vede obligativitatea de a recalcula salariul lui Botezatu Sorina în baza cererii, or, angajatorul a executat hotărîrea instanţei de judecată privind restabilirea în funcţie (f.d.42).

De asemenea, Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman" a indicat că toată informaţia ce ţine de majorarea salariilor pentru instituţiile Medico – Sanitare Publice este publică şi toată lumea are acces. Hotărîrea Guvernului nr. 837 din 06 iulie 2016, reglementează salarizarea angajaţilor din instituţiile medico – sanitare publice încadrate în sistemul asigurării de asistenţă medicală, în baza căreia salariaţii instituţiei, sînt salarizaţi.

Însă, instanţa de judecată constată neîntemeiat argumentul pîrîtului, or, Hotărîrea Guvernului nr. 837 din 06 iulie 2016 a fost adoptată de pînă la emiterea ordinului de concediere din 28 octombrie 2019, iar pîrîtul Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman" avea obligaţia să prezinte instanţei de judecată toate calculele referitor la salarizarea angajatului, or, sarcina probaţiunii în litigiile de muncă cad nemijlocit pe seama pîrîtului.

Astfel, că salariul tarifar stabilit prin Hotărîrea Guvernului nr. 837 din 06 iulie 2016 pentru aprobarea Regulamentului privind salarizarea angajaţilor din instituţiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală la momentul concedierii constituia suma de 6.510 lei.

Ulterior, prin Hotărîrea Guvernului nr. 22 din 22 ianuarie 2020 (în vigoare din 01 aprilie 2020) s-a modificat Anexa nr. 1 (rubrica: categorii de angajaţi – alţi medici –

specialişti, farmacişti în instituţii de nivel republican, municipal şi regional cu o vechime de specialitate mai mare de 20 ani) la Regulamentul privind salarizarea angajaţilor din instituţiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală, salariul tarifar fiind majorat de la 6.510 lei la 7.160 lei.

Prin hotărîrea Guvernului nr. 557 din 31 iulie 2020 (în vigoare din 01 septembrie 2020), s-a modificat Anexa nr. 1 (rubrica: categorii de angajați – alți medici – specialiști, farmaciști în instituții de nivel republican, municipal și regional cu o vechime de specialitate mai mare de 20 ani) la Regulamentul privind salarizarea angajaților din instituțiile medico – sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, salariul tarifar fiind majorat de la 7.160 lei la 9.310 lei.

Prin hotărîrea Guvernului nr. 285 din 03 noiembrie 2021, în vigoare din 05 noiembrie 2021, s-a modificat Anexa nr. 1 (rubrica: categorii de angajați – alți medici – specialiști, farmaciști în instituții de nivel republican, municipal și regional cu o vechime de specialitate mai mare de 20 ani) la Regulamentul privind salarizarea angajaților din instituțiile medico – sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, salariul tarifar fiind majorat de la 9.310 lei la 11.460 lei.

Conform art. 129 Codul muncii, garanţiile de stat în domeniul salarizării cuprind salariul minim stabilit de stat, valoarea de referinţă pentru calcularea salariilor de bază ale angajaţilor din sectorul bugetar, precum şi adaosurile şi sporurile cu caracter de compensare, garantate de stat şi reglementate de legislaţia în vigoare.

Potrivit art. 130 Codul muncii, (1) Salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcţiei), salariul suplimentar (adaosurile şi sporurile la salariul de bază) şi alte plăţi de stimulare şi compensare.

(2) Retribuirea muncii salariatului depinde de cererea şi oferta forţei de muncă pe piaţa muncii, de cantitatea, calitatea şi complexitatea muncii, de condiţiile de muncă, de calităţile profesionale ale salariatului, efortul şi responsabilităţile salariatului, natura şi rezultatele muncii lui şi/sau de rezultatele activităţii economice a unităţii.

(3) Munca este retribuită pe unitate de timp sau în acord atît în sistemul tarifar, cît şi în sistemele netarifare de salarizare.

(4) În funcţie de specificul activităţii şi condiţiile economice concrete, unităţile din sectorul real aplică, pentru organizarea salarizării, sistemul tarifar şi/sau sistemele netarifare de salarizare.

(5) Alegerea sistemului de salarizare în cadrul unităţii se efectuează de către angajator după consultarea reprezentanţilor salariaţilor.

(6) Angajatorul, indiferent de ce sistem de salarizare aplică, trebuie să utilizeze în cadrul unităţii un sistem de evaluare şi clasificare a funcţiilor pentru stabilirea nivelurilor de salarizare.

Art. 135 alin. (1) Codul Muncii stipulează că sistemul de salarizare, pe a cărui bază se determină salariile salariaţilor, se stabileşte prin lege sau prin alte acte normative, în corespundere cu forma juridică de organizare a unităţii, cu modul de finanţare şi cu caracterul activităţii acesteia.

Conform art. 142 alin. (2) şi (3) Codul Muncii, Angajatorul este obligat să încunoştinţeze salariatul despre mărimea salariului, forma retribuţiei, modul de calculare a salariului, periodicitatea şi locul de plată, reţinerile, alte condiţii referitor la salariu şi modificările acestora. La achitarea salariului, angajatorul este obligat să informeze în scris fiecare salariat despre părţile componente ale salariului ce i se cuvine pentru perioada respectivă, despre mărimea şi temeiurile reţinerilor efectuate, despre suma totală pe care urmează să o primească, precum şi să asigure efectuarea înscrierilor respective în registrele contabile.

Având în vedere că, reclamanta Botezatu Sorina în calitate de medic auditor în domeniul calităţii medicale în cadrul Instituţiei Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” avea un salariu mediu lunar la concediere (data de 28 octombrie 2019), în mărime de 6.401,09 lei, iar pentru perioada de 14 ianuarie 2020 – 16 noiembrie 2021, s-a încasat suma de 140.823,98 lei, pârâtul Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” a eșuat în prezentarea actelor confirmative cu privire la plata salariului recalculat conform indicatorilor de performanţă, plata premiilor la sărbători în beneficiul Botezatu Sorina pentru perioada absentă forţată de la serviciu, ce se constată cu certitudine restanța Instituţiei Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” la achitarea plăților salariale față de Botezatu Sorina în sumă totală de 77.682,05 lei.

La caz, instanţa de judecată reiterează art. 4 din Carta Socială Europeană (revizuită), semnată la Strasburg la 03 mai 1996, care indică că În vederea asigurării exercitării efective a dreptului la o salarizare echitabilă, părţile se angajează:

1. Să recunoască dreptul lucrătorilor la o salarizare suficientă care să le asigure acestora, precum şi familiilor acestora, un nivel de trai decent;
2. Să recunoască dreptul lucrătorilor la un coeficient majorat de salarizare pentru orele suplimentare de muncă cu excepţia unor cazuri particulare;
3. Să recunoască dreptul lucrătorilor şi lucrătoarelor la salarizare egală pentru muncă de valoare egală;
4. Să recunoască dreptul tuturor lucrătorilor la o perioadă de preaviz rezonabil în cazul încetării angajării;
5. Să nu autorizeze reţinerile din salarii decît în condiţiile şi în limitele prescrise de legislaţia sau reglementarea naţională ori fixate prin convenţii colective sau

sentinţe de arbitraj.

Exercitarea acestor drepturi trebuie să fie asigurată fie prin intermediul convenţiilor colective încheiate în mod liber, fie prin metode legale de fixare a salariilor, fie prin orice altă modalitate adecvată condiţiilor naţionale.

De asemenea, instanţa va face referire şi la jurisprudenţa CtEDO: Hotărîrea Marii Camere în cauza *Vilho Eskelinen c. Finlandei* din 19 aprilie 2007: "Convenţia nu conferă dreptul de a continua să primeşti un salariu într-un anume cuantum (…) O creanţă poate fi considerată o valoare patrimonială în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 dacă are o bază suficientă în drept intern, de exemplu daca este confirmata prin jurisprudenţa bine stabilită a instanţelor de judecată" (par. 94). Hotărîrea *Kechko c. Ucrainei* din 8 noiembrie 2005: "(…) este la latitudinea statului să determine ce sume vor fi plătite angajaţilor săi din bugetul de stat. Statul poate introduce, suspenda sau anula plata unor asemenea sporuri, făcînd modificările legislative necesare. Totuşi, dacă printr-o dispozitie legală in vigoare se stabileşte plata unor sporuri şi condiţiile pentru aceasta au fost îndeplinite, autorităţile nu pot, în mod deliberat, să amîne plata lor, atîta vreme căt dispoziţiile legale sunt in vigoare."

Prin urmare, din actele cauzei cu certitudine s-a stabilit că reclamanta Botezatu Sorina este îndreptăţită de a fi remunerată cu recalcularea la plata salariului conform Hotărîrilor de Guvern specificate supra, iar pîrîtul urmează să efectuieze plăţile corespunzătoare.

Or, testul de proporţionalitate nu va consta în verificarea acordării, a unei despăgubiri adecvate, ci se va analiza în concret, în ce măsură funcţionarul a fost lipsit în totalitate de salariu (*Kjartan Asmundsson c. Islandei*, hotărîrea din 12 octombrie 2004, par. 39), funcţionarul şi familia sa au fost lipsiţi în totalitate de mijloace de subzistenta (*Azinas c. Ciprului*, par. 44) sau măsura este discriminatorie (*Kjartan Asmundsson c. Islandei*, citata mai sus, par. 39).

Potrivit art. 19 alin. alin. (1), (3) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii.

În corespundere cu prevederile art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 2036 alin. alin. (1), (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație,

instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art. 2037 alin. (1) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.

În conformitate cu art. 90 alin. (2) lit. c) și alin. (3) Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanţa de judecată, ţinîndu-se cont de aprecierea dată acţiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decît un salariu mediu lunar al salariatului.

Reieșind din circumstanțele cauzei în coroborare cu prevederile normelor legale nominalizate, instanța de judecată a stabilit că prin neachitarea plăţilor salariale conform indicatorilor de performanţă şi a premiilor reclamantei Botezatu Sorina, i-au fost cauzate suferințe psihice manifestate prin tulburări emoționale și disconfort, având în vedere că reclamanta a fost lipsită de posibilitatea de a munci și de a primi salariu, adaosuri la salariu, care urma să le primească, calculat conform Regulamentului privind salarizarea angajaților din instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală aprobat prin Hotărîrea de Guvern, precum și plata cu caracter stimulator pentru îndeplinirea indicatorilor de performanță profesională individuală de muncă, care constituie 15% din salariu de bază a lucrătorului medical.

Urmare a celor relatate, instanța de judecată consideră necesar de a sublinia că pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un al doilea criteriu, cel al echității. Despăgubirea trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în *cauza Tolstoy Miloslovsky v. Regatul Unit al Marii Britanii şi al Irlandei de Nord*, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Instanța de judecată, la

stabilirea cuantumului prejudiciului moral ia în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul.

În această privință, reieșind din criteriile de evaluare a prejudiciului moral, înserate la art. 2037 Cod civil în coroborare cu art. 90 Codul muncii, instanța reține că suma solicitată de reclamant în mărime de 50.000 lei cu titlu de prejudiciu moral este una exagerată, având în vedere că Botezatu Sorina a fost restabilită în funcție, fiind astfel efectuată în corespundere cu art. 16 alin. (1) lit. b) Cod civil, restabilirea situaţiei anterioare încălcării dreptului.

Respectiv, suma de 20.000 lei în calitate de prejudiciu moral pentru suferințele provocate reclamantei de către Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman”, în opinia instanței de judecată, ar asigura reclamantei o compensație suficientă și echitabilă a prejudiciului suportat.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) şi art. 96 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză toate cheltuielile de judecată, precum și cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Ca urmare a faptului că Botezatu Sorina a obținut câştig de cauză, acestuia urmează să-i fie compensate cheltuielile de judecată suportate în legătură cu examinarea cauzei în instanță, și anume cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6.000 lei, conform bonului de plată seria QSG574 (f.d.10).

În conformitate cu art. 26, 94, 236-241, 357 CPC, instanţa de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite parţial cererea de chemare în judecată depusă de Botezatu Sorina către Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” privind încasarea difirenţei de salariu, premiilor, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” în beneficiul lui Botezatu Sorina plata salariului recalculat în mărime de 34.425 lei (treizeci şi patru mii patru sute douăzeci şi cinci lei), plata salariului recalculat conform indicatorilor de performanţă, în mărime de 31.442,05 lei (treizeci şi unu mii patru sute patruzeci şi doi lei şi cinci bani), plata premiilor la sărbători în mărime de 11.815 lei (unsprezece mii opt sute cincisprezece lei), calculate pentru absență forțată de la muncă în perioada 14 ianuarie 2020 – 16 noiembrie 2021, cu

calcularea și reținerea sumelor obligatorii la bugetul public și bugetul asigurărilor sociale.

Se încasează de la Instituţia Medico – Sanitară Publică Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie „Diomid Gherman” în beneficiul lui Botezatu Sorina prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei (douăzeci mii lei), cheltuielile pentru asistenţa juridică în mărime de 6.000 lei (şase mii lei).

În rest, acțiunea civilă în partea cererii privind repararea prejudiciului moral, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
judecător Georgeta Grozav